

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Tratatul de la Paris, [...] semnat la 30 martie 1856, a influențat în mod decisiv dezvoltarea politică a Moldovei și a Țării Românești. Cu toate că au rămas sub suzeranitatea otomană, țările beneficiau, de data aceasta, de protecția colectivă a Puterilor [...]. Toți semnatarii, inclusiv Imperiul Otoman, au recunoscut independența administrativă a Principatelor, dreptul fiecăruia de a deține o armată națională, de a emite legi și de a se angaja în mod liber în comerțul cu alte state. Marile Puteri [...] au creat o comisie specială de investigații și au dat instrucțiuni ca aceasta să se ducă la București, să strângă informații și să formuleze recomandări cu privire la forma viitoare de guvernământ a Principatelor. Îndepărtându-se în mod izbitor de la modul lor obișnuit de a trata Principatele, Puterile au prevăzut alegerea unei adunări consultative speciale, o așa numită adunare ad-hoc, în fiecare Principat, menită să facă cunoscută opinia românilor cu privire la toate problemele importante. Toate informațiile adunate în felul acesta urmau să fie prezentate unei conferințe a Marilor Puteri, la Paris [...].

Tratatul de la Paris [...] a marcat un progres semnificativ în ambele direcții pentru că a redefinit relația dintre Puteri și Imperiul Otoman prin abordarea problemelor românești ca distincte de alte aspecte ale Chestiunii Orientale, ceea ce a subminat pretențiile că Principatele ar fi părți integrante ale Imperiului Otoman.”
(K. Hitchins, *România 1774-1866*)

B. „Din primăvara anului 1857, în Moldova, Costin Catargiu, ministrul de Interne al caimacamului, a trecut la acțiuni dure împotriva mișcării unioniste [...]. Manifestațiile erau interzise, se efectuau nu numai destituirii de funcționari, dar și arestări în rândul militanților unioniști, exista o adevărată atmosferă de teroare [...], iar, în paralel cu blocarea activității unioniștilor, se desfășura o campanie de strângere silită a semnăturilor pe petiții separatiste. Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri a fost trimisă la București o delegație [...] care s-a bucurat de o întâmpinare entuziastă din partea locuitorilor Țării Românești. Sosiți la București, ei au determinat Comisia de informare a puterilor garante, ai cărei membrii își începuseră activitatea în Principate, să delege o parte din membrii ei să viziteze Moldova.

Prezența comisarilor a dezvăluit forța mișcării unioniste în Moldova, mii de oameni ieșindu-le în întâmpinare. [...] Cu steaguri tricolore, manifestând entuziasm, [...] moldovenii și-au dezvăluit măsura în care erau susținătorii programului unionist. Sub această impresie și asaltați de reclamații, comisarii au cerut caimacamului Vogoridi să pună capăt acțiunilor împotriva cărora protestele fuseseră unanime.”
(*Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți puterea suzerană a Principatelor Române, precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la comisarii puterilor garante. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice sud-carpătice la precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că manifestațiile unioniștilor sunt interzise. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni desfășurate de români în deceniile cinci - șase ale secolului al XIX-lea pentru constituirea statului român modern, în afara celor la care se referă sursa sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a Constituției din 1866. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În 1387, Petru [Mușat] prestează [...] omagiu lui Vladislav Iagello [...] recunoscându-l ca suzeran al său și făgăduindu-i ajutor împotriva dușmanilor. Bineînțeles, la rândul lui, și regele Poloniei trebuia să-l ajute pe domnul Moldovei împotriva dușmanilor. [...] Recunoașterea suzeranității polone a fost o măsură de precauție din partea lui Petru [Mușat]. Ea împiedica un atac dinspre mieznoapte și-i asigura în același timp un ajutor în caz de conflict cu ungurii. [...] Împrejurările determină ca acest ajutor să se producă în curând, dar nu sub formă militară și nici așa cum s-ar fi putut bănui, de la poloni spre moldoveni, ci [...] invers. În 1388 [...] regele Poloniei se adresează lui Petru [Mușat], rugându-l să-l împrumute cu 4000 de ruble de argint [...]. Petru [Mușat] [...] îi numără numai 3000. Primește, în schimb, un act specificând că suma va fi restituită în termen de trei ani, garanție fiind ținutul Haliciului – cunoscut [...] sub numele de Pocuția – pe care domnul Moldovei va avea drept să-l ocupe în caz de neachitare. [...]

Petru [Mușat] a mijlocit și apropierea domnului contemporan din Țara Românească, Mircea cel Bătrân, de poloni. Unul dintre motivele care determinaseră pe domnul Moldovei să intre în legături strânse cu Vladislav Iagello, anume prevenirea unui atac ungar sau – în cazul în care s-ar produce – ajutor pentru a-l respinge, se potrivea în totul și lui Mircea [cel Bătrân]. Și acesta putea fi atacat dinspre mieznoapte de unguri [...]. Iar primejdia era pentru el cu atât mai mare cu cât se putea adăuga și un atac [...] al turcilor care ating în vremea aceasta linia Dunării. De aceea, Mircea [cel Bătrân] caută aliați și îi găsește [...] în poloni. La 10 decembrie 1389, câteva luni numai după ce creștinii din Balcani fuseseră învinși de turci la Câmpia Mierlei, trimișii lui Mircea [cel Bătrân] [...] încheiau la Radom, la mieznoapte de Varșovia, un tratat de alianță cu Vladislav Iagello. [...] La 17 martie 1390 [...] se face o specificare mai amănunțită a condițiilor alianței. Se prevedea, de data aceasta, că regele Poloniei nu va porni la războiul contra Ungariei fără să fi comunicat lui Mircea [cel Bătrân] și divanului acestuia motivul, perspectivă aprobată în prealabil de sfatul polon. De asemenea, dacă s-ar face pace între Sigismund, regele Ungariei, și Mircea [cel Bătrân], ea va trebui să fie acceptată și confirmată și de Vladislav [Iagello]. Orice membru nou ar intra în această alianță va fi nevoit să respecte prevederile contractului.”

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnul Țării Românești precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele istorice prezentate în sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnul Moldovei și acțiunea desfășurată de acesta în 1387, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile din 1388. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Tratatul de la Radom, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o altă instituție centrală, în afara celor la care se referă sursa dată, este organizată în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XVI-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideologii și practici politice în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unei Constituții adoptate în România în primele patru decenii ale secolului al XX-lea și prezentarea unei caracteristici a acesteia;
- menționarea a două ideologii totalitare existente în Europa Occidentală în deceniul patru al secolului al XX-lea și a câte unei caracteristici a fiecăreia dintre acestea;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice din România în perioada 1949-1952 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

**Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)**

**Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Testul 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Imperiul Otoman **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Prezența comisarilor a dezvăluit forța mișcării unioniste în Moldova*, au cerut caimacamului Vogoridi să oprească acțiunile împotriva unioniștilor etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, București **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: pentru că a redefinit relația dintre Puteri și Imperiul Otoman prin abordarea problemelor românești ca distincte de alte aspecte ale Chestiunii Orientale și efect: Tratatul de la Paris [...] a marcat un progres semnificativ în ambele direcții etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două acțiuni desfășurate de români în deceniile cinci - șase ale secolului al XIX-lea pentru constituirea statului român modern, în afara celor la care se referă sursa sursele **A** și **B** **(1px2=2p)**
Exemple: elaborarea programelor revoluționare din 1848, dubla alegere a lui Al. I. Cuza (1859) etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a Constituției din 1866
Exemplu: existența votului cenșitar etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Mircea cel Bătrân **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIV-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Petru Mușat
3 puncte pentru menționarea acțiunii desfășurate de acesta în 1387, la care se referă sursa dată
Exemplu: *prestează [...] omagiu lui Vladislav Jagello etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la acțiunile din 1388 **(3px2=6p)**
Exemple: *În 1388 [...] regele Poloniei se adresează lui Petru [Mușat], rugându-l să-l împrumute cu 4000 de ruble de argint [...], Primește, în schimb, un act specificând că suma va fi restituită în termen de trei ani, garanție fiind ținutul Haliciului – cunoscut [...] sub numele de Pocuția – pe care domnul Moldovei va avea drept să-l ocupe în caz de neachitare etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la Tratatul de la Radom
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemplu: Tratatul de la Radom reflectă relațiile dintre Țara Românească și Polonia în raport cu Ungaria. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Se prevedea, de data aceasta, că regele Poloniei nu va porni la războiul contra Ungariei fără să fi comunicat lui Mircea [cel Bătrân] și divanului acestuia motivul, perspectivă aprobată în prealabil de sfatul polon și dacă s-ar face pace între Sigismund, regele Ungariei, și Mircea [cel Bătrân], ea va trebui să fie acceptată și confirmată și de Vladislav [[agello]. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** organizarea Mitropoliei Țării Românești (1359) **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea **(30 de puncte)**

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei Constituții adoptate în România în primele patru decenii ale secolului al XX-lea (**de exemplu:** Constituția din 1938 **etc.**)
2 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a Constituției precizate (**de exemplu:** regele are prerogative sporite **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea caracteristicii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la caracteristică și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la caracteristică
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două ideologii totalitare existente în Europa Occidentală în deceniul patru al secolului al XX-lea (**de exemplu:** fascismul, național-socialismul/nazismul) **(3px2=6p)**
câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a fiecăreia (**de exemplu:** corporatismul, susține formarea Germaniei Mari **etc.**) **(3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la practicile politice din România în perioada 1949-1952 (**de exemplu:** În perioada 1949-1952, practicile politice din România au caracter totalitar. **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)
Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:
 - **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
 - **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
 - **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
 - **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**